

Enligt sändlista

BILDANDE AV
Höglandsbergets naturreservat

Objektnummer	2013323	
Län	Västernorrland	
Kommun	Timrå	
Socken	Ljustorp	
Fastighet	Sanna 1:24	
	Högländ 4:4	
	Högländ 16:1	
Markägare	privat	
Förvaltare	Länsstyrelsen	
Lägesbeskrivning	1 km öster om Ljustorps kyrka.	
Areal [hektar]	34,2	
Produktiv skogsmark [hektar]	18,9	
Naturtyper [hektar]	Hällmarkstallskog	13,9
	Tallskog	9,7
	Lövblandad barrskog	4
	Barrblandskog	3,1
	Triviallövskog	2,1
	Berghäll	1,4

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6, och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252), att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt ett sydväxtberg samt skogsklädd bergssluttning med höga botaniska, ornitologiska och skogliga naturvärden samt en rik molluskfauna. Det gynnsamma klimatet och de rika markförhållandena på bergets sydsluttning har skapat förutsättningar för en artrik, lundartad flora och molluskfauna samt goda miljöer för fågellivet. I hållmarkstallskogen och den lövrika granskogen återfinns en hel del av de strukturer, såsom torrakor, brandstubbar och brandljudade äldre träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem.

För att bibehålla lövrikedomen och luckigheten i de lövrika skogspartierna vid bergets fot kan selektiva ringbarkningar eller fällningar av gran genomföras. De naturskogsartade delarna av reservatet ska få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad, mast eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark och block.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga väg, stig eller spång.
- 5 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 6 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada växande eller döda träd eller vindfällen eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödningsämnen.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte snöskoter på snötäckt, tjälad mark. Inte heller gäller det uttransport av fällt högvilt med fyrhjuling eller motsvarande. I dagsläget gäller dock terrängkörningsförordningen (1978:594) i reservatet vilket innebär att endast högvilt i form av älg, björn, kronhjort, dovhjort och vildsvin kan föras ut. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att risk för mark- och vegetationsskador ska minimeras.
- 10 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap. 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 anläggning och underhåll av rastplats
- 4 selektiv fällning/ringbarkning av gran för att gynna lövträd och öka ljusinsläpp till markfloran inom den lundartade delen av reservatet. Föreskriften gäller bara inom markerat område på beslutskartan, se bilaga 1.
- 5 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv, samt markering av därtill hörande provytor.
- 6 avlägsnande av eventuella främmande invasiva arter; exempelvis lupiner och contorta-tall.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort kärlväxter, mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta matsvampar och marklevande färgsvampar, samt bär.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark och block.
- 4 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 5 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 6 framföra motordrivet fordon.
- 7 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- 8 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, bro, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 9 utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar, militära eller andra övningar, lägerverksamhet eller motsvarande

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att utöva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.

Länsstyrelsen kan ge tillstånd för vetenskapliga undersökningar som innebär någon form av markering, fällfångst eller annan åverkan, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provytor eller annan åverkan

är tillåtna i reservatet. Vidare ska föreskrifterna inte hindra att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845).

Föreskrift C5 ska inte hindra ringmärkning av fåglar i enlighet med övrigt regelverk.

Tillstånd enligt föreskrift C9 kan innebära att undantag ges från flera föreskrifter. För verksamheten gäller att eventuell åverkan inte annat än alldeles obetydligt får påverka de värden som reservatet syftar till att bevara.

Föreskrifterna ska inte hindra de åtgärder som krävs för att bekämpa okontrollerad brand i reservatet. All sådan bekämpning bör ske med så skonsamma metoder som möjligt och därmed största hänsyn till mark och vegetation.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Naturresevatet Höglandsberget höjer sig närmare 200 meter över havet upp från Ljustorpsåns dalgång. Höglandsberget är ett av Medelpads och Västernorrlands mest värdefulla sydväxtberg vilket innebär att berget hyser växter som annars har en sydligare utbredning. Branten får genom orienteringen mot söder mycket solinstrålning som magasineras i bergsmassan och avges under natten. Den erbjuder samtidigt ett skyddat läge mot kalla vindar från norr. Sammantaget gör det att lokalklimatet blir gynnsamt och att vegetationsperioden förlängs. Näringstillgången är god tack vare att det sipprar ner mineralrikt vatten längs branten.

Det gynnsamma klimatet på bergets sydsluttning tillsammans med de rika markförhållandena, topografin och det historiska brukandet av området vid bergets fot till slätter och betesmark har gett goda förutsättningar för en artrik, lundartad flora, något som gör det mycket intressant i ett naturvårdshänseende.

På ett flertal ställen i rasbranterna står mindre hav av getrams. Bergglim växer högre upp på bergssluttningen liksom kärleksört och gul fetknopp. Nedanför rasbranten är marken bördig och mullrik och vegetationen karaktäriseras av en lundartad flora. Inventeringar under flertalet år har visat att Höglandsberget hyser en rik flora med många arter violer, som bergviol (VU*) (även kallad Sundsvallsviol), underviol och skuggviol (NT*) men även andra lund- och sydväxtbergarter som vårlök, kungsljus och stinksyska. I den bitvis mycket lövrika skogen vid bergets fot finns det gott om trolldruva, blåsippa, skogssallat, skogsvicker, hässlebrodd, vårärt, bergslok och strutbräken. Örtrikedomen och den stora

andelen lövträd (förutom asp och vårtbjörk finns även lönn, rönn, sälg, hägg och gråal) i sluttningen har gjort att även en hel del snäckarter trivs här, såsom norrländsk spolsnäcka och busksnäcka. På de gamla lövträden har också såväl lunglav (NT*) som doftticka (VU*) påträffats, det senare rätt så ovanligt så här långt österut. Lövskogsmiljöerna och de blockiga och branta bergspartierna gör också Höglandsberget intressant ur ett fågelperspektiv.

Två utpekade nyckelbiotoper finns i den lövrika grannatskogen i reservatsområdet, en mindre i öster och en större i väster. Dessa hyser arter och strukturer som förknippas med naturskogar, såsom många lågor (liggande döda träd), hänglaven violettgrå tagellav (NT*) och en rik vedsvampflora med exempelvis rosenticka och ullticka (båda NT*). Lövrikedomen är stor även i delar av granskogspartierna vilket speglas bland annat i förekomst av såväl stor aspticka som jättesvampmal.

Längre upp i sluttningen breder hållmarkstallskogen ut sig med gamla senvuxna tallar och död tallved samt kala hållar och mager jordmån. Utsikten från toppen över Ljustorpsdalen är magnifik!

Sammantaget finns flera typer av naturvårdsintressanta naturmiljöer. Området anses vara mycket skyddsvärt, både med avseende på de höga botaniska värdena och den rika molluskfaunan. Just mångfalden i naturtyper med gradienten från det riktigt magra uppe på bergets topp till det riktigt frodiga nere vid bergets fot gör Höglandsberget extra naturvårdsintressant.

*) NT= nära hotad, VU= sårbar, enligt 2020 års rödlista.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden har varit kända sen länge och inventerats av flertalet naturvårdsintresserade under årens lopp. Den tidigaste botaniska noteringarna från området är redan från 1910-talet av en K.G Nordström på Sundsvalls allmänna läroverk som noterade luddhavre, stinksyska, gul fetknopp och mörkt kungsljus bland annat. Höglandsberget besöktes också redan på 1950-talet av den kände molluskkännaren Henrik Waldén som noterade drygt 20 snäckarter. Vid senare inventeringar under 1960-90-talen har ytterligare såväl botaniska som zoologiska upptäckter gjorts på Höglandsberget. Skogsstyrelsen genomförde en nyckelbiotopsinventering under 2006 vilken resulterade i tre nyckelbiotoper och ett område med naturvärde på Höglandsberget.

De första kontakterna med markägarna för reservatsbildning togs 2007 med anledning av en inkommen avverkningsanmälan. En värdering av området gjordes 2008. Under 2011 slöts intrångsavtal med den ena markägaren och under 2023 slöts intrångsavtal rörande de återstående fastigheterna med den andra markägaren.

Området är registrerat som naturvårdsobjekt i länsstyrelsens naturvårdsdatabas (objekt 62004). Skogsstyrelsen har registrerat två nyckelbiotoper samt ett område med naturvärde i reservatsområdet.

Området ligger inom vinterbetesmarker av Voernese, Ohredahke och Jjinjevaerie samebyar

och berör en flyttled.

I "Strategi för formellt skydd av skog i Västernorrlands län" från 2005 pekas ett antal naturtyper ut som utmärkande för länet och som vi därför har ett extra stort ansvar att skydda. Sydväxtberg, som Höglandsberget är ett av länets bästa exempel på, hör till dessa länsspecifika naturtyper. Det har varit en avgörande faktor vid urval och prioritering av området för reservatsbildning.

Naturreservatet ingår i en föreslagen skoglig värdetrakt, Mjällån, i länsstyrelsens handlingsplan för Grön infrastruktur från 2020 (dnr 510-3812-16).

I Timrå kommuns översiktsplan (ÖP) från 2023 har området pekats ut som markanvändning skogsbruk.

Under remissbehandlingen har digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret kontrollerats. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Remissyttranden har inkommit från Birdlife Medelpad, Sametinget, Skogsstyrelsen, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och Timrå kommun. Naturvårdsverket och SGU avstår yttrande. Jijnjevaerie och Voernese samebyar har inget att erinra. Birdlife och Skogsstyrelsen ser positivt på att reservatet inrättas och har inga synpunkter på förslaget. Kommunen tillstyrker förslaget.

Sametinget anger att reservatsbildning kan ha en positiv påverkan på renskötseln och i förlängningen det samiska folkets möjligheter att utöva sin kultur och samfundsliv. Sametinget påpekar dock att samiska kulturlämningar kan finnas i området då de är dåligt undersökta och sällan registrerade i fornminnesregistret. Det samiska kulturarvet bör således beaktas vid reservatsskötseln.

Länsstyrelsens bedömning

Höglandsberget är ett sydväxtberg som hyser lövdominerade skogar med lundartad flora, partier av hällmarkstallskog samt äldre, naturskogsartad grandominerad skog. I området finns en rik sydväxtflora och intressant molluskfauna men även en mängd skogsbiologiskt viktiga strukturer, som äldre träd och död ved, som är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap. Dessa strukturer är av grundläggande vikt för att bevara livsformer som är knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering. Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande av skogsmiljöerna, med därtill hörande strukturer, processer och arter förbättras.

Huvuddelen av reservatet ska lämnas till fri utveckling, men i begränsade delar vid bergets fot kan lövträdsgynnande åtgärder komma att utföras. I dessa idag lövdominerade delar av reservatet kan granen på sikt förväntas ta över om det lämnas till fri utveckling. För att bibehålla lövinslaget i de lundartade delarna av reservatet, kan åtgärder göras för att gynna lövträd och minska konkurrens från gran. Beslutet möjliggör därför att i dessa delar av reservatet (se beslutscharta) ringbarka eller fälla granar som hämmar lövträd, alternativt skapa luckor genom att ringbarka eller fälla gran. Luckighet förväntas öka ljusinsläppet till

marken vilket kan gynna lövträdsföryngring. Åtgärderna, som kan utföras med stöd av föreskrift B4, är viktiga för att bibehålla lövträdsinslaget och främja lövträdsföryngring, men också för att upprätthålla förutsättningar för den lundartade floran att finnas i området.

Med stöd av föreskrift B6 kan främmande arter avlägsnas. Att sådana arter inte är önskvärda är i enlighet med den grundläggande tanken om att skydda naturmiljöer. Det ges också uttryck för i föreskrift A8 som hindrar införsel av individer, och i Skogsstyrelsens regelverk som anger att contorta-tall inte får planteras inom en kilometer från naturreservat och nationalparker. Således är det väl motiverat att kunna avlägsna främmande arter.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en idag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning, skulle det kunna finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder för arten. Sådan eventuell dispens bör motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med miljöbalken 7 kap. 7 §, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv". Urvalet av reservatsområdet har gjorts i enlighet med de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog från 2005. I den regionala strategin har sydväxtberg pekats ut som en av fem länsspecifika skogsmiljöer, som länet har extra stort ansvar att skydda. Områdets bevarandevärden bidrar signifikant till uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar", delmål 1, och är som sydväxtberg ett bra exempel på den typ av områden som är prioriterade i länsstyrelsens och skogsstyrelsens strategi för områdesskydd på skogsmark fastställd i december 2005 och i enlighet med den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur från 2020.

Vidare bedömer länsstyrelsen att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

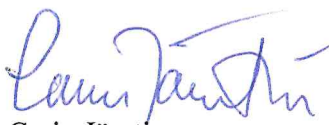
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, epost: vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller postadress: Länsstyrelsen, Enheten för skyddad natur, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Kristin Lindström telefon 0611-34 92 58, kristin-lindstrom@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar och i Sundsvalls Tidning. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

Beslutet har fattats av landshövding Carin Jämtin med naturvårdshandläggare Oskar Norrgrann som föredragande. I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Jonathan Wallmon, länsjurist, Adrian Nordlund, planhandläggare, Kristin Lindström, naturvårdshandläggare samt Per Sander, enhetschef vid Enheten för skyddad natur.

Carin Jämtin
landshövding

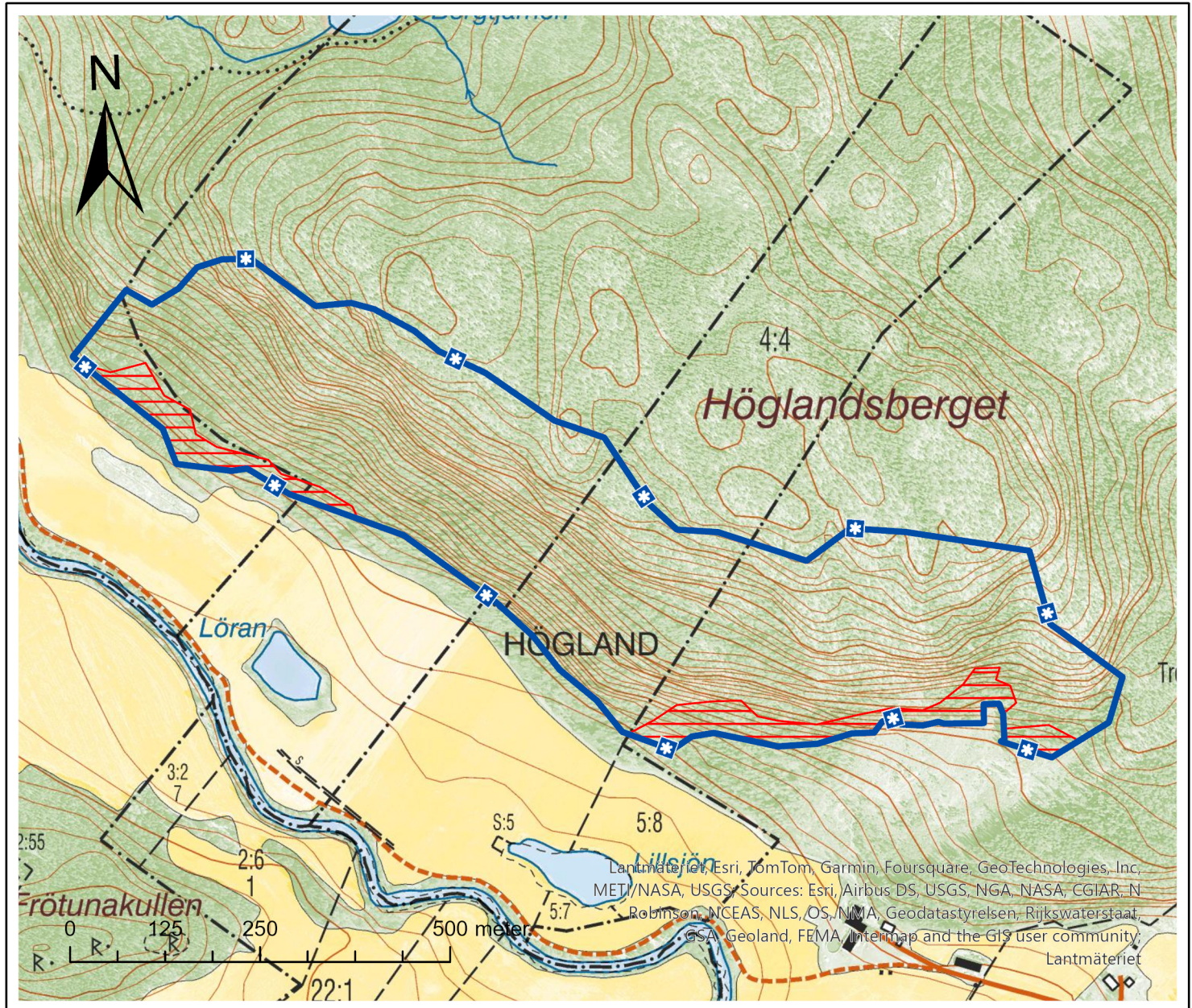
Oskar Norrgrann
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutslista
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Höglandsbergets naturreservat

Bilaga 1
Beslutskarta
Dnr: 511-4843-12
2024-03-27

Skötselplan för *Höglandsbergets naturreservat*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter mm

Så vitt är känt berörs inte reservatsområdet av några servitut eller gemensamhetsanläggningar.

Jakt

Jakträtten i reservatet innehas av respektive markägare.

Reservatsföreskrifterna reglerar inte jakten i sig, men reglerar utövandet enligt följande:

Vid uttransport av högvilt får mindre banddriven älgdragare eller fyrhjulig motorcykel användas, varvid risken för markskador och spårbildning ska minimeras (se beslutet § A9). Siktgator får inte röjas (se beslutet § A6).

Eventuella befintliga jaktorn ägs av jakträttsinnehavaren och ska underhållas eller på samma plats ersättas eller rivas. Uppförande av nya jaktorn är tillåten endast efter tillstånd från länsstyrelsen (§ A10).

Av reservatsföreskrifterna följer vidare att varken levande eller döda träd i reservatet får nyttjas till ved (§ A6 och C1).

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna. Länsstyrelsen bör anlita en ansvarig för viss skötsel, underhåll och praktisk tillsyn av informationstavlor, gränsmarkeringar med mera. Uppdraget regleras i avtal.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området består av fyra skötselområden, se skötselkarta.

Skötselområde 1

Lövrik grandominerad naturskogsartad skog

Övergripande mål

Att låta skogsmiljöerna utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer med de strukturer, såsom gamla träd och döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem.

Åtgärder

Inga åtgärder förutom uppföljning.

Skötselområde 2

Lundartad lövskog

Övergripande mål

Att bevara en lövrik skogsmiljö gynnsam för den lundartade floran och molluskfaunan.

Åtgärder

■ Viss ringbarkning/fällning av gran

Selektiv ringbarkning eller fällning av vissa granar. Åtgärden görs för att begränsa inväxning av gran i lövträdsdominerade delar vid foten av berget, det handlar alltså i första hand om att röja ung gran. Åtgärden ökar ljusinsläppet till marken vilket kan gynna lövträdsföryngring och kärlväxtfloran. Bergviol har sin huvudutbredning i sundsvallsområdet och är en av länets ansvarsarter. Den är rödlistad som VU* och hotas av igenväxning och skulle gynnas av åtgärderna. För att inte missgynna kärlväxtfloran och molluskfaunan bör ringbarkning väljas före fällning och utglesningen bör inte bli så stor att miljöerna med rik snäckfauna riskerar att få alltför torrt mikroklimat.

Fällda träd lämnas i huvudsak i reservatet till att bli död ved. Det är dock viktigt att värdefulla kärlväxtlokaler inte blir övertäckta med ris. Om reservatsförvaltningen bedömer det positivt för reservatets syfte kan ris och smågranar dras ihop och eldas i reservatet. Om reservatsförvaltningen bedömer att fällt virke bör tas ut ur reservatet, tillfaller det markägaren. Ringbarkning/fällning av gran med brösthöjdsdiameter grövre än 15 centimeter bör ske under sensommar eller höst för att minimera risken för granbarkborreangrepp.

Skötselområde 3

Hällmarkstallskog

Övergripande mål

Att skogsmiljön utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer och fortsatt skapar strukturer som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem, såsom gamla träd och döda stående och liggande träd.

Åtgärder

Inga åtgärder förutom uppföljning.

Skötselområde 4

Information och tillgänglighet

Övergripande mål

Att området är tillgängligt för allmänheten, samt att relevant information ska finnas om området. Strävan är emellertid inte att öka besöksstrycket på området.

Åtgärder

- Information på hemsida
En beskrivning läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavlor
En tavla sätts upp vid föreslagen plats i skötselplanekartan.
- Vilobänk
En vilobänk kan anordnas på lämplig plats på Höglandsbergets topp. Placering sker i överenskommelse med markägaren.

Ingen vägvisning görs från huvudväg och inga stigar iordningställs. Eventuellt kan en enklare bänk för att kunna vila och njuta av utsikten på Höglandsbergets topp iordningställas efter överenskommelse med markägaren om placering.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	4	2024	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Informationstavlor	4	2024	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Viss ringbarkning/fällning av gran	2	2026	vid behov	reservatsanslag
2	Vilobänk	4	2026	engångsåtgärd	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Kärlväxtfloran bör inventeras med jämna mellanrum och särskilt för att följa upp hur den svarar på åtgärderna i skötselområde 2. Detsamma gäller molluskfaunan som har studerats sen 1950-talet vilket ger långvariga data-serier att följa upp.

